

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
 EGÉSZ ÉVRE . . . 16.— K | FÉL ÉVRE . . . . . — K
 NEVEZÉK ÉVRE . . . . . 4.— K

FŐSZERKESZTŐ:
 DR. BISCHITZ BÉLA
 DOYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
 TELEFON 108—09.
 HÍRÖRTESEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

BEKÖSZÖNTŐ.

Szomorú esztendő zárult le december 31-ével. Semmi jót nem lehet feljegyezni róla. A háború előtt szépen megindult fejlődés nemcsak hogy teljesen megakadt, hanem gazdasági életünk majdnem minden ágában, kivéve a munició iparokat, visszaillesés tapasztalható. Pénz van ugyan bőven, de persze hitel nincs és ez már magábanvéve elegendő volna a fejlődés megakasztására, de mindehhez még hozzájárult a pénz vásárló erejének erős csökkenése és ami a fő: a világháború.

Már úgy volt, hogy karácsonyi ajándéku! megszabadulunk tőle, de ma még Damokles kardjaként lebeg fejtünk felett. Pedig ha elmúlna ez a veszedelem, milyen jótékony reakció következne be; az ipar, a kereskedelem újból lélegzéshez jutna, szép virágzásnak indulna újra. Olyan gazdasági fellendülés következne, amelyen régóta nem volt tapasztalható.

Bár nem vagyunk optimisták, de hiszszük, hogy ez így lesz. Ezen reménnyel eltelve lépünk át az új esztendőbe és azt hisszük, hogy igen tisztelt olvasóinknak az új esztendőre nem kívánhatunk jobbat, minthogy ezen reményünk teljesüljön. S ha ez teljesedik, akkor ránk nézve fokozottabb mértékben nehezedik az a kötelesség, amelyet eddig is teljesítettünk.

Ezen kötelességünk tudatában mi a jövőben is a legnagyobb készséggel állunk olvasóink rendelkezésére, jövőben is iparkodunk igazmondásunkkal, hírszolgálatunkkal, biztatással, támogatással gazdaságunk minden ágazatában jó szolgálatot tenni. Ezen működésünkben kérjük igen tisztelt olvasóinknak nagyrebecsült támogatását és bizalmát s kérjük, hogy kitüntető érdeklődésüket lapunk irányában jövőben is tartásák meg.

És kívánunk

Jó szerencsét!

HAZAI HIREK.

Negyedszázados jubileum. *Schlesinger* Samu, a Tudor Accumulátorgyár r.-t. igazgatója, a minap fölülte be a gyár kötelekében előírt működésének negyedszázadát, amely alkalommal a gyár tisztikara és munkásai meglepő ünnepségekkel és részvételükkel.

Kínváros. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére *Ormságy* Kálmán főbányatanácsos címmel és jelleggel felruházott bányatanácsost, a kőröncsi pénzverő hivatal főnökét és *Litschauer* Lajos bányatanácsost a VI. fizetési osztályba főbányatanácsosokká kineveve, *Bárdos* Lajos főmérnöknek pedig a bányatanácsosi címet és jellegot adományozta.

Meghosszabbították a hadikölcsön aláírási idejét. A király halála tudvalevőleg több napra megakasztotta a hadikölcsön jegyzését úgy, hogy a rendelkezésre kiszabott időt nem lehetett fejeztessé kihasználni. A határidő december 24-én járt volna le, azonban a pénzügyminiszter az előbb említett körli menyre való tekintettel úgy intézkedett, hogy az összes aláírási helyeken 1917 január 10-ig bezárólag folytassák a hadikölcsönjegyéseket.

Hatalozás. A magyar ipari vesztéség érte. *Röck* István gépgyáros, aki a gépipar fejlesztése körül nagy érdemeket szerzett, meghalt.

Kelenföldi Röck István 1847 szeptember 2-án született. Atyja, anytyója is gépgyáros volt. Egyetemi tanulmányainak befejezése után több tanulmányutat tett külföldön. Hazatérve, atyja ipartelepét európai színvonalra emelte és a külföldön is elismert sikereket ért el, főleg a nagyszabású szivattyugépek gyártása terén. A gőzgép- és kazangyártás terén számos kiemelkedő újítást honosított meg és a viznyomású sajtók tökéletesítésében is vezető szerepet tett szert. Sajátolt Amerikában is használják. Amikor cége fennállásának 100 éves jubileumát ünnepelte, magyar nemességgel tüntette ki a király. A hazai ipar fejlesztése terén szerzett érdemeit az Országos Iparegyesület 1904-ben az egyesületi aranyérem adományozásával ismerte el.

A huzellérea nikkelt-váltópénzreket a há végéig be kell szolgáltatni. A magyar királyi pénzügyminiszternek főyő évi június hó 31-én költ rendeletet a huzellérea nikkelt-érmék 1917. évi január hó 1-jével törvényes forgalomban kivül helyezeténeket, azok tehát a magánforgalomban fizetés-képpen csak december hó 31-éig fogadhatk el. Ugyancsak rendeletet szert az azonban a magy. kir. állami pénztárak és hivatalok kötelesek a huzellérea nikkelt-érméket bezárólag 1917. évi április hó 30-áig mindennemű fizetéséknél és beváltás végéit is elfogadni. A nikkelt fizetésre érmékre a miniszter ezen rendelkezése nem vonatkozik és azok továbbra is forgalomban maradnak.

A téglakartel. A téglakartel most tartott ülésének igen fontos eseménye volt, a mennyiben a kartel egyik vezetőségje felmondta 1917. év végére a kartelt. A felmondás azért történt most, mert a kartel 1917. év végén lejár és a kilépett egy évvel előbb be kell jelenteni. Mivel azonban a gyárak a háboru alatt tekintélyes veszteséggel dolgoztak, — a melyet csak a kartel kötelekében működés tudnak majd behozni — valószínűleg tartják azszkörökben, hogy mégis meghosszabbítsák a téglakartelt. Természetes, hogy a meghosszabbítás a kontingensek még kvótá-alepon való felosztása alapján jöhet csak létre, azért a háboru alatt a téglaiiparban nagy boruházások, ártólódások és koncentrációk voltak. A mi a fogyasztást illeti, 1916-ban 34 millió darab téglát volt, a mi a kartel körében működő gyárak termelőképessége 7,5 százezer darab felel meg. A fogyasztás az 1916. évi 80 millió darab téglához képest némi emelkedést mutat.

A kohóművek vasércérelátása tudvalevően már a háboru előtt is élesen foglalkoztatta a magyar vasipari vállalatokat. Ettől a sulyos gondtól igyekezett megszabadulni a Coburg Fülöp-féle Bánya- és Kohómű Részvénytársaság, amely megvásárolta a Heintelmann-féle hisznóvízi bányaezgyesület összes bányarészét. A Heintelmann-féle bányaezgyesület nagyvasszolgált és vasöntőjét a Coburg-művek továbbra is üzemben tartják.

A petróleum-díjtételek feloldása. A Máv. igazgatósága január 1-től kezdődően a nyereséj-díjtételeket az összes állomásra 100 kg-ként 32 Búréral, Pozsony-állomásra 27 Búréral feloldta. A finomított petróleum díjzáróításában a változás abban fog állani, hogy az I. különleges díjtételek helyett a IV. kivételes díjzáróítást fogják alkalmazni. Azokban az esetekben, amelyekben a C) osztály díjtételei voltak engedélyezve (mint pl. az északmagyarországi állomásokra), a jelölt időponttól fogva a B) osztály díjtételeit alkalmazzák. Ezek a fuvardíjzáróítások nem alterálják a jövő évi február 1-én életbelépő általános fuvardíj-feloldást, ami azt jelenti, hogy a petróleumszállítás kétezeresen is meg lesz drágítva és így a fogyasztást érzékenyen fogja érinteni. Az igazgatóság elhatározta továbbá, hogy a *petróleum-kivételre fennálló díjkedvezményeket megszünteti* és hogy az orszvai petróleumfinomító által előzött fuvardíjzáróítást lezáróítja ugyanarra a szintre, amelyen, amelyen a többi finomított díjzáróítás van megszabva, eltérés tehát ebben a vonatkozásban sem lesz a petróleumfinomítók között.

Földgáz a galicial Kárpátokban. Lembergben több galicial bank érdekeltiséggel társaság alakult a Kárpátokban található földgáz értékesítése céljából. Az új földgáz társaság alapítókéjét két millió koronában állapították meg.

Petrozsanóban megindult a széntermelés. Az oláh betörés fájdalomra nyomatok hagyott ugyan a zell-völgyi bányákban, de az erőszakos olyan természetű a kár, hogy nem akadályozhatja hosszú ideig a bányák üzemének kibaszóását. A petrozsanói bányák — és pedig úgy a magántulajdonban levők, mint az állami telepek — már is megkezdtek a munkát. Perese, korlátozott még az üzemük, de azért a termelés ott elég gyorsan megindult és azt fokozatosan fejleszteni lehet.

A szénkészletek felosztása. A *Neue Freie Presse* budapesti tudósítás alapján azt írja, hogy az őszel az államvasut állnyira igénybe volt véve, hogy ez a felad-szilési szénborutalban is éreztetnie hatását. Rövidesen azonban valószínűen enyhül a helyzet. A cukorgyárak az új év első heteiben befőzik a réps feloldozást úgy, hogy nagyobb szénmennyiséggel válik szabadná. A petrozsanói szénbányákban, ha egyelőre korlátozott mértékben is, már decemberben megkezdtek az üzemot és lassanként onnan is mind több szént lehet a fogyasztás rendelkezésére bocsátani. Valószínűleg tartják egyé-ként, hogy éppen úgy, mint Auszriában, Magyarországon is szénbiztonságot szerveznek, amely bizottságra olyan jogokat ruháznak, mint a hatóságokra. A bizottságnak az lesz a feladata, hogy a hadvezetőség és a közüzemek igényeinek megfelelő módon gondoskodják a meglevő szénkészletek elosztásáról.

Az Aktiengesellschaft für österreichische und ungarische Mineralölprodukte (Bécs) december 15-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a 614 581 korona tiszta nyereségből 200 701 koronát a tartalékalaphoz csatolnak, osztaléknál részvényenként 32 koronát = 8%-ot, összesen 240 000 koronát fizetnek, tantümekekre 22 125 koronát fordítanak és a fennmaradó 331 376 koronát új számlára viszik át.

A Kálnói magyar chamotta gyár r.-t. f. évi rendes közgyűlést december 22-én tartotta meg. Az 1915. üzemből előterjesztett mérlegzáróla 550 000 korona részvényekre mellett 91 419 84 korona vesztésséggel zárult.

Sztesztifikáció Budapestre. Az államvasutak igazgatóságának értesítése szerint az elmúlt héten vasúton és vízen 118.450 métermázsza porosz, 11.830 métermázsza lengyel, 3876 métermázsza osztrák és 205.910 métermázsza magyar szén érkezett Budapestre.

A szabhadalmi díjfizetés ha'á'rdéje. A kereskedelmi miniszter a június 19-én kiadott rendelkezést azt az intézkedését, amelynek értelmében a szabhadalmi évi díjak és pótdíjak fizetésére megállapított határidőnek érvényre 1916 december 31. napjáig szűnnet, akként módosította, hogy a szűnneti időtartama 1917. évi június hónap 30. napjáig terjed. Egyebekben az előlételt rendelést változatlanul érvényben marad.

Mesterséges petróleum. Bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat, ha rámutatunk ezokra a kísérletekre, amelyek a petróleumnak mesterséges utat való előállítására vezettek. **Sabatier** és **Sonderens** tapasztalták első ízben, hogy az acetilén kontaktus-anyagok jelenlétében hidrogénnal kezelve, folyékony kondenzációs produktumokat eredményez, amelyek fizikai és vegyi tulajdonságaik tekintetében a petróleummal teljesen azonosak. Csupán az alkalmazott kontaktus-anyagok minőségétől függ az előállított petróleum karaktere. Így pl. azok a kísérletek, amelyek az acetilénnek nikkal jelenlétében való redukálás által végeztek, az amerikai petróleumhoz hasonló terméket eredményeztek. Ha az ilyen mesterséges petróleumot 200° C-nál újabb redukáló eljárásnak vetjük alá, akkor olyan terméket nyerünk, amely a katódi zselé petróleumhoz hasonló. Háromszáz fokozat pedig a galiciai petróleummal egyező tulajdonságu petróleum keletkezik. Ha pedig az acetilént nikkel helyett réz és vas jelenlétében redukáljuk, kanadai petróleumot kapunk, amely lényegesen több etilén- és benzolozóhidrogénüket tartalmaz, mint az olyan mesterséges petróleum, amelyet nikkal alkalmazásával állítottunk elő. Az egyetlen előző tulajdonsága a mesterséges petróleumnak, hogy optikailag inaktív, ami gyakorlati alkalmazhatóságát nem befolyásolja. A kontaktus-anyagok csodás képessége, amely számos szintézisnél diadalmaskodott, a technikai akadályokkal küzdő petróleumiparunknak is időszorú segítségül szolgálhat!

Direktor der Ungarischen Eskompte- und Wechselbank in Budapest, **August Rath jun.**, **Verwalter** der **Aktien-Gesellschaft der Wien-Floridsdorfer Mineralöl-fabrik** in Wien, **Dr. Stephan Freund**, **Präsident** der **Ungarischen Petroleumindustrie-Aktiengesellschaft** in Budapest, **Adolf Schwarz**, **Generaldirektor** der **Danica**, **Aktiengesellschaft für chemische Industrie** in Budapest, und **Albert Laeske**, **Grossindustrieller** in Berlin. In der im Anschluss an die Generalversammlung abgehaltenen **Verwaltungsratssitzung** wurde **Herr Dr. Josef Kranz** zum **Präsidenten**, **Herr Philipp Weiss** zum **Vizepräsidenten** gewählt und die **Herrn Dr. Stephan Freund**, **August Rath jun.** und **Adolf Schwarz** in das **Exekutivkomitee** berufen.

Harkort'sche Bergwerke und chemische Fabriken in Schwelm und **Harkorten** Aktien-Gesellschaft in Götta. In der Generalversammlung war ein Aktienkapital von 4,486.000 Mk. durch 24 Aktionäre vertreten. Die von einem Aktionär bei Vorlage des Geschäftsberichts beantragte Erhöhung der Dividende auf 12 Prozent, die von dem Antragsteller unter Bemängelung der Abfassung des Geschäftsberichts mit der günstigen Lage des Unternehmens sowie dem erzielten Gewinn und der Geldflüssigkeit der Gesellschaft in längerer Ausführung begründet wurde, wurde mit allen gegen 450 Stimmen abgelehnt, nachdem die Verwaltung erklärt hatte, dass sie im Interesse der dauernd gesunden Grundlage der Gesellschaft bei der bisherigen soliden Bilanzierung verbleiben wolle und die jetzige unsichere Lage grössere Rückstellungen durchaus erfordere. Die kürzere Abfassung des Geschäftsberichts sei, wie die Verwaltung betonte, diesmal durch die allgemeinen Verhältnisse dringend geboten erschienen. Der vorgelegte Abschluss und die Entlastung des Vorstandes wurden einstimmig erteilt. Die Entlastung des Aufsichtsrats wurde mit 5008 gegen 454 Stimmen genehmigt. Es wurde ferner beschlossen, entsprechend dem Vorschlage der Verwaltung 10 Prozent Dividende zu verteilen. Die beantragte Statutenänderung wurde nach eingehender Beratung mit überwiegender Majorität zum Beschluss erhoben. Über die Aussichten im laufenden Jahre berichtete der Vors. auf, dass das erste Vierteljahr befriedigend verlaufen sei. Wie sich die weitere Entwicklung gestalten werde, lasse sich heute noch nicht voraussagen, da sich bei der ungeklärten Lage, der Lohn- und Arbeiterverhältnissen ein abschliessendes Urteil über das Endresultat nicht bilden lasse.

Prager Eisenindustrie-Gesellschaft. Dieser Tage fand eine Sitzung des Verwaltungsrates der Prager Eisenindustrie-Gesellschaft statt, in der über das Ergebnis der ersten drei Monaten des laufenden Geschäftsjahres 1916/17 berichtet wurde. Das Erträgnis dieser Betriebsperiode weist gegenüber dem korrespondierenden Zeitraum des Vorjahres eine Steigerung um nahezu drei Millionen Kronen auf. Der Absatz in Eisenfabrikaten war in diesen ersten drei Monaten des laufenden Geschäftsjahres im Vergleich mit dem ersten Quartal des Vorjahres um 80.000, in Phosphatmehlen um 10.000 Meter-

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Erdölbergbau- und Industrie-Aktiengesellschaft. Unter dem Vorsitz des Präsidenten der Allgemeinen Depoitenbank, **Dr. Josef Kranz**, wurde die Erdölbergbau- und Industrie-Aktiengesellschaft in Wien konstituiert. Das voll eingezahlte Aktienkapital beträgt 5.000.000 Kronen und ist mit Generalversammlungsbeschluss auf 10.000.000 Kronen erhöhbar. In den Verwaltungsrat wurden gewählt die Herren **Dr. Josef Kranz** in Wien, **Philipp Weiss**, **Vizepräsident** der **Poste Ungarischen Kommerzbank** in Budapest, **Dr. Marcel Baron Madarassy-Beck**,

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: —

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonítvezetékek, szerelvények stb.

zénner höher. Dagegen blieb der Absatz in Steinkohle um 266.000 Meterzentner zurück. Die Beschäftigung der Kohlenwerke ist naturgemäß eine anhaltende lebhaftere und die Hüttenwerke sind fortwährend bis an die äußerste Grenze ihrer Leistungsfähigkeit in Anspruch genommen. Die Verminderung der Steinkohlenproduktion ist zum Teil auf den Umstand zurückzuführen, dass im Vorjahre noch Vorräte vorhanden waren, überdies aber auch die Förderung ein wenig nachgelassen hat. In der Quartalsbilanz ist die Steuerquote entsprechend der diesjährigen Leistung berücksichtigt. Sie beträgt pro Quartal circa 700.000 Kronen. Aus den Mitteilungen, die Generaldirektor Kestranek im Verwaltungsrate machte, geht hervor, dass die Gesteuherkosten noch immer im Wachsen begriffen seien. Der Fakturenbetrag im ersten Quartal beziffert sich auf 31¼ Millionen Kronen gegen 25¼ Millionen Kronen im gleichen Vorjahrsquartal, und zwar ist dieser Fakturenbetrag gestiegen durch den erhöhten Absatz, zum Teil auch durch die erhöhten Preise und durch den Umstand, dass die Prager Eisenindustrie-Gesellschaft sich während des Krieges immer mehr der Erzeugung hochwertiger Fabrikate zugewendet hat.

Braunkohlen-Aktiengesellschaft Horkules in Hirschfelde. Die Verwaltung beruft eine außerordentliche Generalversammlung mit folgender Tagesordnung: Beschlussfassung über den Antrag, Vorstand und Aufsichtsrat zu ermächtigen, das Gesellschaftsvermögen im ganzen an den Staatsfiskus im Königreiche Sachsen zu veräußern, und zwar mit der Vereinbarung, dass die Liquidation unterbleiben soll. Das Aktienkapital der Gesellschaft beträgt 1.950.000 Mk. Über die Pläne des sächsischen Staatsfiskus auf Erwerb von Kohlenzechen und über die damit zusammenhängenden gesetzlichen Massnahmen haben wir bereits mehrfach berichtet.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Hirdetmény.

A Magyar Általános Hitelbank részvényesinek 1916. évi december hó 23-án tartott rendkívüli közgyűlése a társasági alapítóknak 100.000 darab 400 koronával teljesen befizetett új részvénynek, még pedig 1—1 részvényről szóló 50.000 címletnek és 25—25 részvényről szóló 2000 címletnek kibocsátása által 80.000.000 koronáról 120.000.000 koronára emelését határozta el s egyuttal az új részvények átvételére nézve az alapszabályokban a régi részvények birtokosainak biztosított elővételi jog gyakorolása tekintetében a következő módokat állapította meg:

1.

A részvényest az alábbi feltételek mellett minden két régi részvény után egy új részvényre elővételi jog illeti meg. Részvénytörödékek figyelembe nem vétetnek.

2.

A részvényesek által elővételi joguk alapján átvendő új részvényekért darabonként 850 korona, vagyis a teljes névértéknek megfelelő 400 korona és a tartalékalap részére 450 korona fizetendő be, hozzáadva az ezen összegek után 1917. január 1-től a befizetés napjáig járó 5%-os kamatot.

3.

Az elővételi jog gyakorolása végett a régi részvények Budapesten egy jegyzék, a többi bejelentési helyeken pedig két jegyzék kíséretében, amelyekhez minták a bejelentési helyeken kaphatók, 1917. január 3-tól 11-ig *beszárólag* az egyes helyeknél szokásos ületi órákban bemutandók:

Budapesten: a társaság központjánál (V., Dorottya-utca 8.), valamint főköjainél (IV., Egyetem utca 11., V., Berlini-tér 9. és VII., Károly-kört 8.);

Brassóban, Debrecenben, Fiumében, Győrött, Kasán, Kecskeméten, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Szabótkán és Temesvároton az intézet főköjainél, Belgrádban az intézet kirendeltségénél;

Wienben: a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ című intézetnél, S. M. v. Rothschild bankháznál;

Berlinben: a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ című intézetnél, S. Bleichröder bankháznál, Mendelssohn & Co. bankháznál;

Mm. Frankfurtban: a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ című intézetnél.

4.

Az elővételi jog bejelentése alkalmával a bejelentő helynél minden átvendő új részvény után 450 korona a tartalékalap számára és ezen összegnek 1917. jan. 1-től a bejelentés napjáig számítandó 5% kamatai fizetendők be. A névértéknek megfelelő 400 korona befizetése az 1917. január 1-től a befizetés napjáig számított 5%-os kamattal együtt a bejelentéssel egyidejűleg is történhet, mindenesetre azonban — az elővételi jog és a tartalékalap javára befizetett összeg különben elvesztésének terhe alatt — legkésőbb 1917. február 10-ig bezárólag egyszerre eszközölendő, még pedig ugyanazon bejelentési helyen, amelynél a régi részvények az elővételi jog gyakorolása végett bemutatattak.

5.

Azon részvényes, aki elővételi jogát legkésőbb 1917. január 11-ig a fentiekben előírt módon nem gyakorolja, e jogától eszik.

6.

A részvényes által bemutatott részvényeket a bejelentési hely a következő záradékkal: „Elővételi jog gyakorolva 1917. Bezugsrecht ausgeübt“ lebélygezi és a részvényesnek az átvendő részvényekre eszközölt részből vagy teljes befizetést igazoló elismervény kíséretében visszaadja. A teljes befizetést igazoló elismervény visszaszolgáltatása ellenében az új részvények 1918. évi május hó 1-én lejáró és következő szelvényekkel ellátva 1917. március 1-től kezdve fognak kiszolgáltatattani.

7.

A német bírodalmi helyeken csak német birodalmi bélyeggel ellátott új részvények adatnak ki; e bélyeg költségeit a részvényes viseli.

8.

Az új részvények birtokosa az üzlet eredményben 1917. január 1-től kezdve, a régi részvények birtokosával egyenlően résztvesznek.

Budapesten, 1916. évi december hó 23-án.

Magyar Általános Hitelbank.

